

УДК 657.6:330.322

Веремієць М.Д., Павленко А. А.
здобувачки освітнього ступеню магістр,
ОПП «Фінансовий менеджмент і контролінг»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Нагорний Є.О.
ст. викладач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ДЬЮ ДІЛІДЖЕНС – ЗАХИСТ ІНВЕСТОРА ТА ГАРАНТ ЕФЕКТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Дью ділідженс (далі – ДД) є важливим кроком перед укладанням угоди чи інвестування, що набирає популярності та попиту на ринку. Його основна перевага полягає в тому, що він надає інвесторам детальну інформацію про потенційні ризики та можливості.

Ключовою складовою ДД є розпізнавання можливих загроз, це можуть бути фінансова нестабільність, правові конфлікти, прогалини в системі управління чи інші чинники, що перешкоджають досягненню цілей. Саме тому, дью ділідженс є інструментом для визначення потенційних можливостей та переваг інвестицій.

Термін «дью ділідженс» часто використовується в контексті оцінки та перевірки іншого елементу діяльності, наприклад, оподаткування, оцінка юридичної чистоти компанії, тому ДД розрізняють за типом [1]:

- фінансовий – полягає у вивченні структури доходів і активів, систем фінансового менеджменту та планування, а також показників фінансової діяльності, що дає можливість підприємству отримувати стабільний дохід;
- податковий – являє собою оцінку податкового тягара компанії та можливість оптимізувати податки;
- правовий – юридична перевірка діяльності на відповідність чинному законодавству);

➤ операційний – проводиться з метою перевірки виробничої діяльності підприємства, наприклад, оцінки якості продукції та можливості збільшення виробництва.

Окрім перерахованих вище, розрізняють у сфері ІТ-технологій, спрямований на аналіз інформаційного забезпечення та аналіз впливу на навколишнє середовище. Також окремо виділяють політичний ДД, під час його виконання проаналізовані політичні ризики для функціонування компанії.

ДД часто розглядають як процес, аналогічний юридичному аудиту. Однак термін «юридичний аудит» є більш вузьким і стосується правового огляду діяльності, пов'язаної з дотриманням закону. Основні відмінності між процесом ДД та аудитом наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика дью ділідженс та аудиту

Критерій	Дью Ділідженс	Аудит
<i>Основна мета</i>	Виявлення ключових аспектів угоди, що впливають на її вартість	Перевірка достовірності фінансової звітності
<i>Вимоги до виконання</i>	Фахівці у галузі економіки та права з досвідом проведення ДД	Професійні бухгалтери та аудиторі
<i>Обсяг та характер проведення</i>	За домовленістю з клієнтом; детальні перевірки обмежено	Регламентовано національними стандартами, можуть проводитися процедури ретельної перевірки
<i>Період</i>	Минулі та прогностні періоди	Минулі періоди
<i>Форма звіту</i>	Вільна форма	Визначено національними стандартами
<i>Термін проведення</i>	Часовий період не обмежено, однак доступ до інформації може надаватися тимчасово	Визначено національними стандартами
<i>Витрати на проведення</i>	Варіативні, складно оцінити заздалегідь	Переважно фіксовані

Джерело: розроблено авторами на основі [2]

З таблиці 1, ми бачимо, що що аудит не є достатньою підставою для прийняття інвестиційних рішень, а його проведення здійснюється виключно професійними аудиторами та бухгалтерами. Натомість ДД залучає ширше коло фахівців – економістів та юристів. Тому ототожнювати поняття «юридичний аудит» і «дью ділідженс» некоректно, при цьому фінансовий ДД може здійснюватися паралельно з аудитом.

За даними дослідження Havard Business Review, компанії, які проводять дью ділідженс перед злиттями та поглинаннями, мають на 36% вищу ймовірність успішної інтеграції після угоди. Позитивним прикладом може слугувати подія 2017 року, коли Amazon провела ретельний дью ділідженс перед покупкою Whole Foods за \$13,7 млрд, що дозволило уникнути прихованих ризиків та успішно інтегрувати компанію [3].

Дью ділідженс використовує різні методи оцінки вартості бізнесу, такі як: дисконтовані грошові потоки, мультиплікатори, опціонне ціноутворення – що забезпечує комплексну оцінку справедливої вартості компанії. Аналіз операційної моделі, матриця BCG, стратегічний ринковий аналіз PESTEL є ключовими інструментами для оцінки поточного стану компанії, оскільки вони надають інформацію про поточну ситуацію бізнесу та його потенціал. А також визначити сильні та слабкі сторони, надає інформацію для розробки стратегій зростання, оптимізації операцій та управління ризиками, допомагає вибудувати конкурентну перевагу, враховуючи внутрішні та зовнішні фактори.

Отже, можна дійти висновку, що дью ділідженс дозволяє інвесторам глибоко зрозуміти фінансовий стан, прибутковість та перспективи зростання потенційного об'єкта інвестування. Детальна перевірка фінансової звітності, якості доходів, структури витрат, рівня заборгованості та грошових потоків допомагає уникнути прихованих ризиків та підвищити ймовірність успішних інвестицій. Більш того, поширення практик дью ділідженсу покращує суміжні галузі, такі як аудит, консалтинг, юридичні послуги та аналітика даних, це в свою чергу сприяє

удосконаленню загального інвестиційного клімату та сталому економічному розвитку.

Список використаних джерел:

1. Holovatska, Svitlana I., and Kurak, Anastasiia I. (2019) "Provision of Future Expenses and Payments in the Processes of «Due Diligence» and of Risks Management of Enterprise." *Business Inform* 3:394–398.
2. Ткачук І.М. Чи є DUE DILIGENCE юридичним аудитом? / І.М. Ткачук // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9(3). – С. 399-405. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-3-394-398>
3. Harvard Business Review: Geoffrey Cullinan, Jean-Marc Le Roux, Rolf-Magnus Weddigen «Mergers And Acquisitions» URL: <https://hbr.org/2004/04/when-to-walk-away-from-a-deal>
4. Сілічева, Н. Є. "Сутність Due Diligence (Дью Ділідженс) і можливі перспективи розвитку в Україні." *Економічний простір* 45 (2011): 288-296 .

УДК 360.67

Рогатюк К. С.

Нагорна О. В.

*к.е.н., доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОРТФЕЛЕМ

Під портфелем фінансових інвестицій розуміють упорядковану сукупність фінансових активів, сформовану інвестором для досягнення певних стратегічних і тактичних цілей. До такого портфеля можуть входити різні фінансові інструменти